

Kapelica Bl. Dj. Marije Anđelske - Vinske

Kapelica Bl. Dj. Marije u Markuševcu spominje se prvi puta 1736. god. Za kapelu smještenu pokraj glavnog puta, inicijativu je dao župnik i podigao je priložima naroda. U župi nije bilo bratovštine jer je narod hodočastio i udruživao se kod Majke Božje Remetske, kod bijelih fratara Pavlina, koji su na području svetošimunske župe u Remetama imali svoj samostan. Da bi hodočasnici koji su išli u Remete ovamo svraćali, župnik je podigao maleni drveni oratorij s jednim oltarićem, nad cestom, pa se je pred njim razvio trg. Kapela je vrlo lijepo izgledala, sva je bila obojena crvenom bojom, s krovićem od šindre i oslikanim tabulalom u unutrašnjosti.

Ovako živo obojena, u zelenilu, privlačila je prolaznike i bila je obdarena mnogim zavjetnim darovima. Župljani su sa župnikom na čelu prije 1753. god. vlastitim sredstvima, na istome mjestu, sazdali još raskošniju kapelicu i opremili je novim oltarom. Datum posvete, 1754. god. zabilježen je na rešeci od kovanog željeza, finim radom umjetnog obrta. Umjetnički opremljena, popločena klesanim pločama, kapela je 1778. god. ukrašena zidnim slikama.

Najznamenitije umjetničko djelo markuševečke župe, djelo sasvim izuzetne vrijednosti i značaja, je gotički kip Marije s djetetom, zbog grozda koji drži u ruci nazvan Marija Vinska. Povijesni izvori, na žalost, ne sežu tako duboko u prošlost da bi nam osvijetlili povijest ovog kipa, gdje je bio izrađen i od koga, tko ga je nabavio i darovao crkvi.

Oltar Bl. dj. Marije, koji je godine 1753. postavljen u svetište kapele dostojan je barokni okvir skupocjenog kipa gotičke Madone s djetetom. U to se vrijeme ona naziva čudotvornom, i bila je prema običaju odjevena u haljine od skupocene crvene svile vezene bijelim svilenim cvjetovima. Majka i dijete okrunjeni su u to vrijeme drvenim baroknim krunama. Oltar još i danas odgovara opisu iz vremena nastanka. Odlikuje se izvrsno komponiranom arhitektonskom konstrukcijom retabla, koja je vrlo razgibana uslijed kontrasta uvučenih i istaknutih dijelova, te bogatstvom ornamentalnih ukrasa od masivnog rocaillea.

Krajem šestog desetljeća 18. st., 1759. godine, postavljena je u kapelu propovjedaonica, čime je njeno uređenje novim namještajem bilo dovršeno. Ova propovjedaonica neobično je velika u odnosu na veličinu prostora i uz to obilato ukrašena kipovima i ornamentima. Godina nastanka propovjedaonice, 1759, zapisana je baroknim brojkama na lijevoj bočnoj strani, a spomen na to sačuvali su i izvori koji ju opisuju kao lijepo izrađenu, obojenu i pozlaćenu. Smještena je na lijevom zidu kapele, visoko na drvenome stupu. Na prednjoj strani njezine govornice vidimo u bujnom okviru od voluta i rocaillea sitne, punoplastične likove Adama i Eve u raj, do stabla razgranate krošnje plodova, oko čijeg se debla obavija zmija.

Oltar i propovjedaonica sa svojim kipovima nisu djelo istog majstora. Obojica su najvjerojatnije bili domaći kipari, nastanjeni možda u nedalekom Zagrebu. Bili su vrsni majstori, a anonimni je kipar propovjedaonice, jedan od istaknutih kipara treće četvrtine 18. st., osobito zastupljen u sjeverozapadnoj Hrvatskoj ne doduše jako brojnim, ali kvalitetnim djelima, među kojima markuševečkoj propovjedaonici pripada istaknuto mjesto.